

Stad en Theater GENT

De Bron startte vanuit de samenwerking tussen Guido Lauwaert en Greta Van Langendonck. Weg uit prangende structuren wou dit duo experimenten wagen en een receptieve werking opzetten. Guido Lauwaert kreeg een contract los voor het Holland Festival, Hugo Claus zou een stuk schrijven, François Beuckelaers zou het regisseren en De Bron zou de bezetting leveren. Prestigieus van opzet, zou dit evenredig financieel gehonoreerd worden en theatermakend Vlaanderen keek met afgunst naar de excentrieke ratés van De Bron. De tekst van Claus kwam er echter niet en François Beuckelaers wou toen Marc Didden aantrekken. Ook dat ging niet door en Lauwaert schreef zelf een tekst die niet bruikbaar bleek. Zo ontstond *De Spelers* tenslotte uit improvisaties. Men had een schema uitgewerkt van waaruit de groep vertrok maar de voorstelling liep danig uit de hand. In De Brakke Grond was men op voorhand al niet gerust geweest, daar stonden de namen Lauwaert en Van Langendonck garant voor. Bij de eerste voorstelling bleek het verloop zo chaotisch dat het publiek niet wist waaraan zich te houden. Dirk Celis zei bijvoorbeeld: 'Ik speel niet meer mee, ik neem ontslag', waarop vijf minuten stilte volgde met als gevolg dat de mensen opstapten. Toen het licht uitviel hadden de spelers het over boycot, enz. De tweede voorstelling werd afgelast en de betrokken partijen zien elkaar voor de rechtbank i.v.m. de beloofde uitkoopsummen.

De Spelers betekende meteen ook het einde van de samenwerking tussen Guido Lauwaert en Greta Van Langendonck. Van Langendonck leidt nu een workshop in afwachting van betere tijden. Ze geeft acteurstrainingen aan amateurs. Er wordt gewerkt met improvisaties in de hoop dat daar voldoende stof uitkomt om een productie te maken. Dat proces wil ze laten begeleiden door regisseurs e.d. die eens een namiddag binnenlopen en hun opmerkingen formuleren. Een nieuw doodgeboren kind?

Lucas de Bruycker nam het initiatief om een theaterzaaltje te openen en dat werd Controverse. Hij wil het graag

runnen met sponsorship en de artistieke productie wordt geleverd door loslopende of tijdelijk werkloze theatermakers. Wie met een goed (en vooral: financieel haalbaar) voorstel afkomt, kan "his thing" realiseren. Weinig profiel en een artistiek credo waarmee men alle richtingen uitkan is niet direct een aantrekkingspool. Controverse wordt een ruimte waarin vrije producties kunnen voorbereid en voorgesteld worden. Maar De Bron en Controverse hebben dit gemeen dat de zoektocht naar financiering dreigt de hoofdbezigheid te worden.

De Gentse theaterwereld heeft een tekort aan zalen en het stadsbestuur is niet geneigd daar snel iets aan te doen. Een vrije productie moet rekenen op de goed-will van één van de beroepsgezelschappen met eigen zaal. De heropening van de historische Vooruit biedt enig soelaas maar voorlopig is daar niets van theateraccommodatie voorzien, nefast dus voor de artistieke afwerking van een productie. Het publiek wordt ook niet in de watten gelegd wat zichtbaarheid en verstaanbaarheid betreft. Voor de theatermaker is de Vooruit voornamelijk interessant omdat er een uitgebreid publiek over de vloer komt en de zaak publicitair ook wel goed zit. Eigen initiatieven van Vooruit komen neer op het inpikken op het aanbod van het Vlaamse Theatercircuit en het op safe spelen met bijvoorbeeld producties van Radeis of Jan Declair. Vooruit toont geen gedurfd theaterbeleid zoals Limelight-Kortrijk of andere veel kleinschaliger initiatieven.

Het Nieuwpoorttheater, een pand opgekocht en, naargelang er financiering zijn, opgeknapt door vzw Trefpunt, belooft even gezichtsloos te worden. Trefpunt mikt op een annex voor de Gentse Feesten die de vzw vlakbij op het Sint-Jacobsplein organiseert. Het Nieuwpoorttheater kreeg 200.000 fr. toegezegd om Arne Sierens een project te laten opzetten. Het theater zelf is nog een lege stapelruimte. Het stadsbestuur weigert voorlopig een uitbatingsvergunning. Het idee kwam van Walter De Buck en motor achter de zaak is Guido De Leeuw (fotograaf en decorbouwer bij Arena), die spreekt van een vijfjarenplan als het

gaat om de inrichting van de zaal. Er werd een vzw Nieuwpoorttheater opgericht die zelfbedruipend moet werken wat organisatie en accommodatie betreft. Licht te raden dat er binnenkort een theateroorlog ontstaat om de lieverds van het publiek eerst te strikken.

Het zalenbestand breidt dus uit in Gent, maar iedereen spitst zich toe op de materiële eerder dan op de artistieke kant. Ook Proka, eertlang de promotor van vernieuwend buitenlands theater, laat stilaan het hoofd hangen. Proka begon in 1969 onder de inspirerende leiding van Pierre Vlerick een multidisciplinaire artistieke werking. Avant-gardetheater en -muziek, film en tentoonstellingen zorgden voor de vorming van een nieuw publiek. De faam van Proka werd grotendeels door het theater gemaakt. Het studententheater uit het Oostblok, commedia dell'arte, clowns, poppenspelers, de NTG-workshop onder leiding van Brulin en Marijnen, de Amerikaanse avant-garde en het Engelse fringe-theatre: allen werden naar Gent gehaald toen ze nog onbekend waren en lang nog niet geïnstitutionaliseerd als cult-groepen. Vlerick haalde groepen in die een paar jaar later te duur werden om nog in de Zwarte Zaal op te treden en legde een opvallende aandacht aan de dag voor de vermenging van kunstvormen, vnl. theater en plastische kunsten. De jongste seizoenen is er echter een duidelijke teruggang merkbaar en ook het publiek is niet langer dezelfde schare fans. Wellicht zorgen een krapper wordend budget en de prospectivemoedigheid van programmator Vlerick voor het aftakelend imago van dit eens prominente centrum.

Vernieuwend theater komt voorlopig eerder van de eigen Gentse gezelschappen dan van het inspirerend werk van culturele centra of receptieve theaters.

Volkstheater

Wat in Gent beter floreert dan elders in het land is het volkstheater: er zijn twee schouwburgen die permanent voorstellingen verzorgen en één

Rechts: Theaterworkshop De Bron

Links: De krantenjongens (Theater Taptoe)

